

Uspešna zgodba o vključitvi čebelarских krožkov v šole

Lidija Senič, vodja služb ČZS (lidija.senic@czs.si)

Tradicija organiziranja čebelarских krožkov na šolah sega desetletja nazaj, v čas nekdanje Jugoslavije. Čeprav se morda tega ne zavedamo več, ker je dolgoletno prizadevanje v preteklosti že malo zbledelo, pa je današnji sistem delovanja čebelarских krožkov pravzaprav velik uspeh različnih deležnikov v čebelarstvu Slovenije, od zveze, območnih zvez, društev do posameznikov – čebelarjev.

Sprva so čebelarски krožki temeljili na iznajdljivosti čebelarjev, ki so prevzemali vlogo mentorjev na svojih območjih, seveda s poslušom vodstev šol, ki so dovoljevala tovrstno dejavnost na šolah. Čebelarška zveza Slovenije, takrat še Zveza čebelarских društev Slovenije (nadalje zveza), je na začetku zanje ustanovila Komisijo za čebelarские krožke oz. čebelarски naraščaj, ki je po svojih najboljših močeh skušala pomagati mentorjem na način, da je z rubriko Za čebelarские krožke glasila *Slovenski čebelar* spodbujala njihovo delo. Na ta način so motivirali čebelarška društva, čebelarje in otroke k ustanovitvi krožkov, otroke k pisanju vtisov o delu v čebelarских krožkih in čebelarje k širjenju dobrih praks organiziranja čebelarских krožkov ne samo v ruralnih, ampak tudi v urbanih okoljih, vse to pa je pritegnilo k ustanovitvi novih krožkov. Tako kot danes so v tistem obdobju krožke poleg čebelarjev vodili tudi učitelji. Leta 1977 je zveza organizirala prvo državno tekmovanje mladih čebelarjev v Celju. Takrat so bili oblikovani temelji čebelarских tekmovanj, na katerih slonijo tekmovanja še danes. Vedno večja želja mentorjev je narekovala, da je leta 1996 zveza prvič organizirala seminar za mentorje čebelarских krožkov (temu so sledila vsakoletna srečanja), ko so bili deležni vsebin o pedagoškem delu z mladimi, uporabi učnih pripomočkov, nato pa je sledil pogovor z mentorji o težavah, s katerimi so se srečevali. Kot je zapisal v članku pokojni urednik glasila *Slovenski čebelar*, g. Janez Mihelič, so mentorji poudarili težavo pomanjkanja učnih pripomočkov za čebelarstvo, ustreznega učbenika, financ pri nakupu opreme in honorarjev za mentorje. Kasneje opravljena raziskava (anketa) med mentorji na šolah, ki jo je v tistem obdobju opravil predsednik Komisije za čebelarские krožke g. Franc Prezelj in katere rezultate je objavil v glasilu *Slovenski čebelar*, je potrdila prej zapisano; mentorji so bili prepuščeni lastni iznajdljivosti in razumevanju šol, učnih pripomočkov

Srečanje mentorjev na tekmovanju mladih čebelarjev, Pivka

Foto: Arhiv ČZS

(kot so filmi, diapozitivi, prosojnice itd.) so imeli premalo, prav tako je bilo premalo pisnih gradiv, kot so učbeniki in delovni zvezki. V tistem obdobju je zveza s posamezniki pomagala z razvojem gradiv, kot so diapozitivi medovitih rastlin z opisi itd., učbenik, ki ga je napisala ga. Marija Mlakar, ter predlog učnega načrta. Finančne vire za nakup teh učnih gradiv so mentorji, društva oz. šole morali iskati sami.

Delo čebelarских krožkov spremljam od leta 2005. Število krožkov in otrok, vključenih vanje, je začelo znatno naraščati od leta 2008, ko je zvezi ob posluhu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano uspelo vključiti čebelarские krožke v sistem oz. program Javne svetovalne službe v čebelarstvu. Težnja mentorjev po sistemski ureditvi nagrajevanja za njihov trud in delo, učnih načrtov za delo, prejemu brezplačnega učbenika, delovnega zvezka za krožkarje in učnih sredstev ter pripomočkov za delo se je nekako s tem uresničila. Res je, da ne uresničuje vseh potreb, ki bi jih mentorji želeli, a je takraten posluh države, da smo prišli v nek sistem, ki smo si ga želeli in v bistvu zastavili sami, edinstven ne samo pri nas, ampak tudi v svetu. Naša prisotnost v šolah, je plod dobrega sodelovanja med partnerji: čebelarским društvom – osnovno šolo – zvezo. Prepričana sem, da nam takšno ureditev zavida marsikateri ceh in ne nazadnje tudi čebelarские organizacije iz tujine, s katerimi imamo stike. Čebelarски krožki so naš ponos!

Delov čebelarских krožkih, ki so ga pred desetletji zastavili čebelarji entuziasti/zanesenjaki, je pomembno ne le za naš ceh, da pomlajujemo svoje vrste, ampak tudi zato, da širimo pomembno sporočilo otrokom, kako

smo odvisni od narave in kaj lahko naredimo zanj. Ob hitrem tempu, ki ga živimo, in uporabi sodobnih digitalnih tehnologij je še toliko bolj zaželeno, da se otroci vključujejo v dejavnosti, ki omogočajo stik z naravo, druženje, sodelovanje. V osnovnih šolah imajo otroci veliko predmetov, pri katerih izvedo številne informacije, vendar pa večinoma zmanjka časa ali pa specifičnega znanja, da bi lahko učitelji poglobljeno razpravljali o posameznih vsebinah. Zato so čebelarški krožki idealna dopolnilna dejavnost za poglobljeno spoznavanje čebele in čebelarstva.

Včasih se mi zdi, da nismo dovolj naredili na področju delovanja čebelarških krožkov, da smo določene vsebine že prerasli. Zlasti takšen občutek dobim, ko se čebelarških krožkov lotevajo novi mentorji, pri katerih so pričakovanja večja in ki ne poznajo zgodovine čebelarških krožkov. Vendar, ko se ozrem nazaj in ko poslušam, kaj je bila želja takratnih mentorjev, pa menim, da smo skozi desetletja dosegli velik uspeh. Prostora za izboljšavo je še mnogo, da ne bo pomote. V osnovi smo še vedno društvena organizacija, ki temelji na delu svojih članov, to je čebelarških društev in posredno čebelarjev. Res pa je tudi, da pripravljenost prostovoljno delati nekaj za družbo počasi upada.

In da se vrnem k otrokom. Kako lepo je prebirati stare številke glasila *Slovenski čebelar*, ko so krožkarji napisali vtise o delovanju njihovega krožka, ali pa o njihovem strokovnem izletu, ki so ga organizirali, ali pa o sodelovanju na samem tekmovanju mladih čebelarjev. Veselje otrok na tekmovanjih mladih čebelarjev, ki ga letno organiziramo, je vidno še sedaj, in kot pravijo nekateri mentorji, to poplača njihov trud. Otroci spoznavajo Slovenijo, krepijo se medsebojni odnosi, spoznavajo nove ljudi in oblikujejo se nova prijateljstva. Uspešnost naših krožkarjev se izraža tudi na mednarodnih tekmovanjih, ki se jih udeležujejo že nekaj let. Vesela sem, da je ponovno oživela rubrika, namenjena čebelarškim krožkom, v kateri predstavijo svoje delo oziroma mentorji predstavijo dobre prakse vodenja. Znanja v hitro spreminjajoči se družbi tudi hitro zastarajo, prihajajo in uvajajo se nove prakse, kot npr. podajanja vsebin, zato je še kako smiselno, da sledimo novostim učnih procesov, če se izkažejo za uspešne. Zato vas vabim; pišite in širite svoje prakse uspešnega dela s krožkarji.

Vir:

Prezelj, F. (1997). Mentorji čebelarških krožkov so odgovorili na anketo, *glasilo Slovenski čebelar*, letnik XCIX, št. 4.

Dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-2YCE7AGW/307522cc-52eb-4119-8070-c1e1bdee0054/PDF>.

Mihelič, J. (1997). Čebelarška zveza Slovenije je na Brdu pri Kranju organizirala seminar za mentorje čebelarških krožkov, *glasilo Slovenski čebelar*, letnik XCIX, št. 2. Dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-MCU6ME4M/df6aae5a-24f6-4e2b-936c-317aa06e8b83/PDF>.

Povabilo za ustanovitev krožkov

Če imate željo in priložnost ustanoviti čebelarški krožek na vaši šoli, v sodelovanju z lokalnim čebelarškim društvom, se obrnite na Borisa Potočnika, boris.potocnik@czs.si, 01 729 61 11, 051 637 204, ki vam bo z veseljem pomagal z vsemi potrebnimi informacijami in podporo. Na mladih svet stoji, zato je pomembno, da skupaj spodbujamo njihovo zanimanje za čebelarstvo in naravo.

Vabilo v postopek preverjanja in potrjevanja NPK ČEBELAR ČEBELARKA

Obveščamo vas o možnosti vključitve v postopek pridobitve certifikata nacionalne poklicne kvalifikacije čebelar/čebelarka. ČZS v oktobru načrtuje sklic komisije. V postopek lahko vstopite z izpolnitvijo prijavnega obrazca. Rok za oddajo prijave in sodelovanje v oktobrskem terminu komisije je najkasneje v začetku septembra (6. september 2024). Rok za oddajo gradiv in plačilo pa je najkasneje do konca septembra (30. september 2024).

V postopek se lahko prijavijo kandidati, ki po Katalogu standardov strokovnih znanj in spretnosti za poklicno kvalifikacijo izpolnjujejo naslednja pogoja:

- starost več kot 18 let,
- pod mentorstvom čebelarijo tri leta, z najmanj petimi panji (potrdilo čebelarskega društva ali mojstra čebelarja).

Za vrednotenje znanj in sposobnosti, pridobljenih z delovnimi izkušnjami in neformalnim učenjem, se uporablja zbirna mapa, v kateri ob pomoči svetovalca NPK zberete dokazila o svojih delovnih izkušnjah in znanjih, ki se upoštevajo pri pridobivanju certifikata NPK.

Za prijavi obrazec in več informacij lahko stopite v stik s svetovalcem NPK Borisom Potočnikom na 01 729 61 11, 051 637 204, boris.potocnik@czs.si.

Z zainteresiranimi lahko tudi organiziramo videopogovor na daljavo, da podrobneje izvejo, kaj je NPK, kaj so vstopni pogoji, kaj je katalog strokovnih znanj in spretnosti, kaj je zbirna mapa, kakšna potrdila sodijo v mapo in podobno.